

Dossier d'activitats

Recomanada per a cicle
inicial i mitjà de primària

Distribuïdora de cinema
infantil, tranquil i en català
www.packmagic.cat

LA MEVA MARE ÉS UNA GORIL·LA

(I QUÈ PASSA?)

Índex

Sinopsi i fitxa tècnica

1

Què treballem?

- Diferents maneres d'estimar
- Un retrat de l'especulació immobiliària
- L'adaptació literària i el foment de la lectura
- L'animació 2D

2

Abans de veure la pel·lícula

5

Després de veure la pel·lícula

6

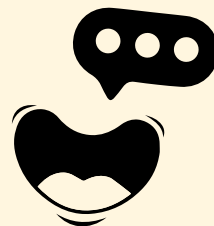
Glossari

10

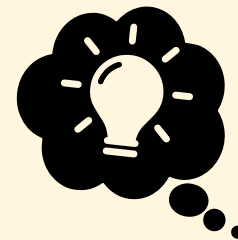
Què hem après?

11

Les activitats que proposa aquest dossier són:

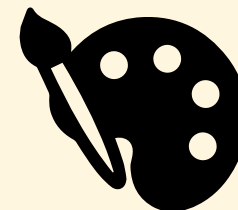
per debatre en grup

per reflexionar

per a fer recerca i investigació

per desenvolupar la creativitat artística

Sinopsi

No hi ha res que la Jana desitgi més que una mare. Els seus 8 anys de vida els ha viscut a l'orfenat La Ginesta. Un dia, un Volvo Amazon atrotinat apareix de la llunyania i en surt una gorilla que tria la Jana per viure amb ella. La Jana marxa amb la gorilla i ben aviat s'adonen que tenen més coses en comú del què pensaven. Però malauradament, tot just quan comencen a sentir-se bé juntes, el Tord Morter, del govern municipal apareix i les amenaça de tornar la Jana a l'orfenat.

Festivals i premis

- Premi Enfants Terribles al millor llargmetratge al Festival Internacional de Cine de Gijón 2021
- Festival Annecy 2021
- El Meu Primer Festival 2021
- Premis del Cinema Europeu (candidata a millor llargmetratge d'animació)

Títol original: *Apstjärnan* | **Direcció:** Linda Hambäck | **Guió:** Janne Vierth
(adaptació del llibre *La estrella de los simios -Apstjärnan-*, de Frida Nilsson)
País: Suècia, Noruega i Dinamarca | **Any:** 2021 | **Productores:** Lee Film, MikroFilm, NØRLUM, Dockhus Animation | **Durada:** 75 minuts

Què treballem?

Sabies que...?

La directora del film, Linda Hambäck, és adoptada, igual que la Jana, i és per això que la va dibuixar amb trets asiàtics perquè s'assemblés a ella. Assegura que està convençuda que qualsevol infant estaria molt content de tenir la Goril·la com a mare perquè estima la Jana i fa tot el que pot per aquesta relació.

Diferents maneres d'estimar

La pel·lícula presenta un model familiar que s'allunya de la família nuclear normativa, caracteritzada per la convivència en una mateixa llar d'una parella heterosexual amb les seves criatures. La família que formen la Jana i la seva mare adoptiva és una família monoparental que resulta estranya a algunes persones que observen aquesta relació d'una nena amb una goril·la amb desconfiança, estranyesa i temor. La Goril·la es comporta al marge de les normes socials i és diferent a la resta pel que fa al seu aspecte i, per aquest motiu, mare i filla pateixen el judici, les burles i els rumors d'una societat que concep la Goril·la com a no apta per criar una nena i la Jana com una víctima, malgrat que es fan felices l'una a l'altra. A través de personatges secundaris, el film mostra amb naturalitat la validesa de models familiars i afectius allunyats al normatiu, així com fa una crítica a les desigualtats socials i a la mirada adultocentrista.

Un retrat de l'especulació immobiliària

Al film apareix Tord Morter, un treballador del govern, que és capaç de tot per aconseguir els seus interessos: construir el parc aquàtic més gran d'Europa als terrenys de l'orfenat i de casa de la Gorilla. Amb la voluntat d'obtenir aquests terrenys, pressiona l'encarregada de l'orfenat i fa xantatge a la Gorilla, amenaçant-la de retornar la Jana a l'orfenat. Aquest personatge actua com l'arquetip narratiu del malvat i representa la classe política corrupta que persegueix interessos privats a través de l'especulació immobiliària, que pateix la gent corrent que no disposa ni dels recursos ni de les influències per enfrontar-se a la injustícia que la facin fora de casa sense cap compensació econòmica o amb una compensació irrisòria. El comportament de Tord és la mostra d'una realitat social vigent en molts territoris i que es contraposa a la manera de pensar de la Gorilla, la qual afirma, citant a Sòcrates, que "la justícia és un camí preferible a tots els altres".

L'adaptació literària i el foment de la lectura

La meva mare és una gorilla és l'adaptació cinematogràfica de *The Ape Star*, una novel·la de Frida Nilsson, traduïda al castellà com *La estrella de los simios* (Editorial Thule, 2018). En el cinema infantil és usual l'adaptació d'històries literàries, com el cas de contes de la rondallística popular recollida per Charles Perrault i els germans Grimm que han originat les conegudes pel·lícules de Disney com *La Ventafocs*, *La Bella Dorment*, etc. L'adaptació de llibres encara és la base habitual d'alguns films d'animació com *El bosc de Haquivaqui*, *Els mons de Coraline*, entre molts altres. En aquest film, potser pel fet que la història de la pel·lícula parteix d'un text literari, els llibres tenen un gran protagonisme: la Gorilla és una lectora audaç que transmet a la Jana la passió per la lectura i serà entre llibres com viuran la gran aventura de les seves vides.

Sabies que...?

El llibre que la Gorilla encarrega al Gustau, propietari de la llibreteria de vell, és *Oliver Twist*. La història va ser escrita per Charles Dickens entre el 1837 i el 1839 i tracta sobre un nen orfe, igual que la Jana. Aquesta novel·la ha estat adaptada al cinema en múltiples ocasions.

L'animació 2D

La meva mare és una gorilla és una pel·lícula d'animació, tècnica que permet dotar els dibuixos de moviment mitjançant la presa fotograma a fotograma de cadascuna de les fases de descomposició del moviment. Concretament, es tracta d'un film d'animació 2D, o sigui que les persones responsables de l'animació dibuixen a mà tots els elements del film emprant personatges, efectes visuals i diversos fons per crear la il·lusió de moviment. L'espai il·lustrat és bidimensional (pla, sense volum), a diferència de l'animació en 3D en què l'entorn és en tres dimensions, fet que contribueix a crear més fàcilment la percepció de profunditat. La directora del film va optar per l'animació en 2D perquè s'aproxima més a l'art pictòric que tant li agrada i perquè considera que els personatges pintats a mà combinen molt bé amb el disseny d'uns fons preciosos.

Abans de veure la pel·lícula...

30 minuts

Tantes famílies com famílies hi ha al món

Preguntar sobre la família de cadascú. Com són les vostres famílies? Quantes persones viuen a casa? Com són les vostres cases? Individualment, es proposa que cada persona dibuixi els membres de la seva família en un espai domèstic. A continuació i de manera opcional, se suggereix fer un mural amb tots els dibuixos, així tothom coneixerà les famílies de la resta.

20 minuts

Els llibres i les adaptacions cinematogràfiques

Coneixeu pel·lícules que siguin adaptacions de llibres? Heu llegit els llibres amb què es basen aquestes pel·lícules? Alguna vegada heu llegit un llibre i després heu vist l'adaptació que han fet al cinema, o ha estat a l'inrevés? Heu llegit últimament algun llibre del qual us agradaria que en fessin la pel·lícula?

Pensar conjuntament a l'aula en alguna novel·la o conte que hagi llegit tot el grup, una de lectura obligatòria per exemple, i imaginar la seva adaptació cinematogràfica. En quins aspectes creieu que s'ha de pensar especialment a l'hora d'animar una història basada en un llibre?

Després de veure la pel·lícula...

Sabies que...?

Un estudi científic realitzat el 2012 va demostrar que l'ésser humà i el gorilla comparteixen molts més gens dels que es creia fins al moment i que certes particularitats relacionades amb l'evolució dels gens auditius necessaris per al llenguatge no són exclusives dels humans, sinó que les compartim amb els gorilles.

30 minuts

Totes som iguals?

La Gorilla, pel fet de ser diferent a la resta, és jutjada socialment, és a dir, la gent es burla d'ella, l'assenyala i la critica per l'aspecte físic i la manera de comportar-se, fet que contribueix a la seva discriminació, ja que la gent no vol parlar-li ni acostar-s'hi, tret d'algunes poques persones.

Es proposa dibuixar dues columnes a la pissarra i conjuntament apuntar a la primera columna tots els prejudicis que la gent té vers la Gorilla (el que diuen d'ella) i a la segona columna anotar la realitat que observem al film (com és ella). Entre tots i totes, plantejar maneres per aturar els rumors que entristeixen la Gorilla i la Jana. Què els dirien a les persones que critiquen la Gorilla?

- Per anar més enllà del film, mirar el vídeo "Totes som iguals" de la campanya #Aturemrumors de la XarxaBCNAntirumors sobre la discriminació de les persones asiàticdescendents i debatre sobre les impressions després del visionat:

<https://www.youtube.com/watch?v=hGmHr-ID7JE&t=14s>

15 minuts

La justícia és un camí preferible a tots els altres

En una escena del film, la Gorilla afirma: "Si veig algú que no té gaires diners, retallo el preu. La gent que s'ho pot permetre, que pagui més." Què en pensem sobre el que diu? Són el més important els diners? Per què? Penseu que és just que qui menys diners tingui pagui menys i qui més en tingui pagui més? Creieu que totes les coses tenen preu o es poden comprar? Quines coses no es poden comprar (per exemple, l'amistat, la natura, l'afecte, etc.)?

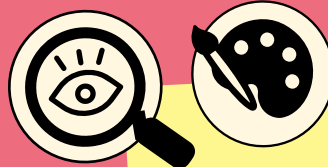

Una biblioteca de coses

1 hora

La Gorilla té la gran habilitat d'allargar la vida útil de les coses i d'embellir tot allò que la resta rebutja. Ha convertit el lloc on viu, la deixalleria, en un entorn bonic i agradable i es guanya la vida venent objectes al mercat de segona mà que organitza. Seguint el seu exemple, es proposa:

- ▶ Fer un llistat amb mesures per allargar la vida de les nostres coses o bé per donar-los-hi un nou ús.
- ▶ Investigar què és una biblioteca de coses: com funcionen, on n'hi han, etc.
- ▶ Muntar a l'aula una biblioteca de coses: que cadascú porti dos objectes de casa (jocs de taula, joguines, llibres, complements de roba, etc.) per intercanviar amb la resta mitjançant un sistema de préstec (sense intercanvi econòmic) durant un determinat nombre de dies. És important que es porti un registre dels préstecs, es mantingui el compromís de retornar-ho a temps perquè la resta també en pugui gaudir, es cuidin els objectes que són d'altres persones, etc.

2 hores

Espais per a tothom

Tord Morter fa prevaldre els interessos privats, amb la voluntat de construir un parc aquàtic innecessari i poc sostenible, del qual només en gaudiran les persones que paguin l'entrada, en lloc de respectar els interessos de tota la comunitat, com és l'existència de l'orfenat La Ginesta.

- ▶ Dur a terme un procés similar als de participació veïnal entre tot el grup aula. La proposta consisteix a sortir a passejar per les proximitats de l'escola per detectar un espai (un solar o un edifici) que estigui en desús, buit o abandonat. Un cop triat l'espai, realitzar-ne fotografies des de diversos angles. A continuació, i amb l'ajuda de les fotografies fetes, dibuixar l'espai segons com els agradaria que fos per tal de transformar-lo en un nou espai del qual tota la ciutadania se'n pugui beneficiar. És important que en el dibuix s'hi reflecteixin les idees de tots i totes. A l'hora de fer el disseny de l'espai es pot parlar dels usos que estan previstos per a aquest espai en desús (si es coneixen) i introduir el concepte d'especulació immobiliària.

2 hores

Fem una animació a partir de dibuixos

Individualment, escollir un dels personatges del film i imaginar-lo fent alguna acció concreta que requereixi d'un moviment petit. Un cop decidit, fer-ne cinc dibuixos en cinc etapes diferents del moviment; des de l'inici de l'acció fins al final. Després, fotografiar els dibuixos de cada infant i crear un gif animat a partir d'un dels programes de creació de gifs disponibles gratuïtament a Internet, com ara Stop Motion Studio. Finalment, es pot fer una projecció grupal de tots els gifs creats.

Glossari

Adopció:

Procés pel qual una persona o una família decideix tenir cura d'un/a menor que ha nascut en una altra família. La família biològica de l'infant per múltiples raons no es pot fer càrrec de la seva criança, així que l'adopció és una mesura de protecció a la infància que permet que una persona o una família adopti l'infant com a fill o filla pròpia.

La relació maternofilial entre la Jana i la Goril·la no es crea a l'instant, sinó que el pas dels dies els permet construir el vincle afectiu que les unirà com a mare i filla.

Adultocentrisme:

Tendència a considerar les coses des del punt de vista, suposadament raonable i lògic, dels adults, sense tenir en compte l'opinió de persones que necessiten ser cuidades o que estan a càrrec de les adultes, com són les persones grans, els infants i els/les adolescents menors d'edat, a les quals no se les escolta ni se'ls respecta el dret a decidir sobre les seves vides.

Les persones adultes que rodegen la Jana, com la Gerda i el Giovanni, temen pel benestar de la Jana, però en lloc de parlar amb ella per esbrinar com se sent amb la mare adoptiva i actuar en consonància amb el seu relat, actuen a partir dels propis prejudicis i es deixen influenciar per rumors socials.

Arquetip:

Aplicat als personatges de ficció, significa que un conjunt de qualitats personals o patrons de conducta són reproduïts per personatges ficticis que han quedat fixats per la tradició. Un d'aquests arquetips és el del malvat, representat per un personatge pervers, amb males intencions i que normalment és l'enemic del o de la protagonista d'una pel·lícula.

Tord Morter és el personatge malvat d'aquesta pel·lícula, ja que la seva presència sempre comporta problemes a les protagonistes del film.

Què hem après?

- ✓ L'ADOPCIÓ COM UNA VIA PER FORMAR UNA FAMÍLIA
- ✓ RESPECTAR I VALORAR TOTHOM PER IGUAL, INDEPENDENTMENT DEL SEU ASPECTE FÍSIC O LA SEVA MANERA DE SER
- ✓ LA IMPORTÀNCIA D'ATURAR ELS RUMORS QUE AFECTEN NEGATIVAMENT A CERTES PERSONES I COL·LECTIUS SOCIALS
- ✓ ELS PROBLEMES DERIVATS DE LES DESIGUALTATS SOCIALS I L'ESPECULACIÓ IMMOBILIÀRIA

- ✓ DESCOBRIR QUE HI HA COSES QUE ELS DINERS NO PODEN COMPRAR
- ✓ EL MERCAT DE SEGONA MÀ COM UNA MANERA D'ALLARGAR LA VIDA DELS OBJECTES
- ✓ ELS LLIBRES COM A FONT D'INSPIRACIÓ PER AL CINEMA I PER CREAR-SE UN PENSAMENT CRÍTIC

Distribuïdora de cinema
infantil, tranquil i en català
www.packmagic.cat